

8

Główne tezy przemówienia Wiceministra Spraw Zagranicznych Socjalistycznej Republiki Rumunii, M.Malița, wygłoszonego 8 lutego 1967r. na Naradzie Ministrów Spraw Zagranicznych Państw-Stron Układu Warszawskiego w Warszawie.

1. Podstawowym elementem działania państw socjalistycznych - jak wskazuje Deklaracja Bukareszteńska - jest normalizacja i uregulowanie stosunków między wszystkimi państwami europejskimi, włączając w to obydwie państwa niemieckie. Działalność w kierunku normalizacji stosunków między państwami jest celem polityki państw socjalistycznych i stanowi składową część ich strategii i taktyki.

2. Przeszkodą dla normalizacji stosunków w Europie jest doktryna Hallsteina. Celem państw socjalistycznych jest i pozostaje walka o złamanie tej doktryny, co odpowiada interesom naszych krajów i stanowi poparcie dla umocnienia NRD. Jak podkreślono w Deklaracji Bukareszteńskiej - bezpieczeństwo europejskie zależy w pierwszym rzędzie od uznania faktu istnienia dwóch państw niemieckich. W tym sensie rozwijanie stosunków krajów socjalistycznych z NRF stanowi jedną z kluczowych przesłanek poprawy stosunków w Europie. Może ono ułatwić włączenie na zasadzie równouprawnienia do stosunków z obu państwami niemieckimi innych krajów europejskich. Przyczyni się to do rozszerzenia udziału NRD w życiu międzynarodowym.

3. Ustanowienie stosunków dyplomatycznych między ZSRR a NRF w 1955r. stanowiło pierwszy cios dla doktryny Hallsteina. Nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Rumunią a NRF stanowi drugi istotny cios dla tej doktryny. NRF zmuszona została do dokonania pewnych zmian w swej doktrynie i praktyce w stosunkach międzynarodowych. Ma to znaczenie precedensu i nie pozwala NRF występować w imieniu całych Niemiec.

Niezależnie od tego, co głoszą czynniki oficjalne NRF, obiektywnym faktem jest krach jej polityki, zgodnie z którą ustanowienie stosunków dyplomatycznych z państwami socjalistycznymi związane było z warunkami politycznymi, niemożliwymi do przyjęcia przez nie.

4. Co do rozwoju polityki wewnętrznej i zagranicznej NRF zbyt krótki okres czasu, jaki upłynął po deklaracji rządowej, nie daje dostatecznych danych dla dokonania ostatecznej oceny. Rząd NRF nie sprecyzował jeszcze stanowiska wobec podstawowych zagadnień.

5. Aby dać pełną ocenę sytuacji w NRF, należy wziąć pod uwagę kompleks faktów. Na mapie życia politycznego NRF występują różne tendencje, w tym elementy skrajne - nacjonalistyczne i rewizjonistyczne, ale nie można ich oceniać bez uwzględnienia kontekstu procesów odprężeniowych w Europie zachodniej, które nie mogą nie wywierać wpływu na politykę NRF.

W polityce i w działalności NRF pojawiają się nowe elementy, które wyrażają w większym stopniu te tendencje. Akcenty te ujawniły się już w okresie formułowania Deklaracji Bukareszteńskiej, a w samej Deklaracji jest mowa o ko-

łach, które występują przeciwko polityce odwetu i militaryzmu i które opowiadają się za normalizacją stosunków, za rozbrojeniem i bezpieczeństwem europejskim.

Kontakty Rumunii potwierdzają ocenę, że przedstawiciele niektórych kół w NRF są za normalizacją jako elementem składowym odprężenia w Europie.

6. Język odprężenia był i pozostaje językiem państw socjalistycznych. Słownictwo zachodnich kół kapitalistycznych przyjmuje nasze idee i pojęcia. Jest to potwierdzeniem ich słuszności i wyższości nad koncepcjami i praktyką kół imperialistycznych.

Jeżeli mamy zastrzeżenia do wystąpień polityków zachodniemieckich, powinniśmy z rozwagą uwzględniać potrzebę wyjaśniania społeczeństwu w NRF i na Zachodzie naszego stanowiska, aby je wyzwolić od działania skrajnych kół. W tym celu - stosownie do naszych możliwości - moglibyśmy oddziaływać na tendencje postępowe w NRF. Mogą być one podtrzymane przez normalizację stosunków państw socjalistycznych z NRF.

W polityce NRF, podobnie jak w polityce państw kapitalistycznych, jest szereg taktycznych założeń przeciwko państwu socjalistycznym. Taktyka ta nie dała rezultatów; nie wykluczała rokowań i zawierania porozumień, niezależnie od tego jak ~~sxx~~ to przedstawiała zachodnia propaganda.

Nasze możliwości są większe od możliwości krajów kapitalistycznych. Nie może być mowy o tym, by którekolwiek z państw socjalistycznych poszło na zasadnicze ustępstwa od ustalonych idei.

7. W exposé rządu NRF jest jeszcze szereg starych tez, które Rumunia krytykowała. Rząd SRR działa i będzie działał w oparciu o przesłanki zawarte w naszych wspólnych dokumentach :

- uznanie obu państw niemieckich,
 - uznanie istniejących granic,
 - niedopuszczenie NRF do broni jądrowej, *odmrocenie monetai NRF do zachodniego Berlina.*
- Działanie Rumunii jest zgodne z literą i duchem Deklaracji Bukareszteńskiej.

8. Rumunia popiera NRD w jej staraniach o zajęcie przynależnego jej miejsca w organizacjach międzynarodowych i na arenie międzynarodowej. Uważa, iż obecnie istnieje sprzyjająca ku temu sytuacja.

9. Deklaracja Bukareszteńska wymaga nowych kroków i aktywniejszego działania krajów socjalistycznych :

- w dziedzinie normalizacji stosunków między wszystkimi krajami europejskimi w oparciu o zasady suwerenności i nieingerencji;
- rozszerzenia kontaktów kulturalnych, gospodarczych i politycznych;
- efektywniejszego wykorzystywania kontaktów każdego KS na forum organizacji międzynarodowych, w tym także europejskich.